

Molí giratori

Tot i que el poblat ibèric de les Planetes (Bítem-Tortosa) va patir una forta agressió durant la dècada dels 80 del segle passat, quan fou emprat com a gravera per subministrar materials a les obres de revestiment del canal de l'esquerra de l'Ebre, constitueix fins ara el jaciment excavat d'època ibèrica més important del terme municipal de Tortosa i els seus materials foren exhaustivament estudiats en un estudi monogràfic.

D'entre els diversos objectes arqueològics que pogueren ser recuperats destaca aquest molí giratori de granit, que va ser localitzat per un pagès després de la destrucció parcial del poblat i lliurat a l'equip d'arqueòlegs que van intervindre en la seua excavació.

El material emprat per fer el molí, el granit, és d'origen forà, ja que

al Baix Ebre no n'hi ha i, segurament, va ser portat de la zona del Priorat o de la zona de Castelló, fet que ens assenyala les complexes rutes comercials que empraven els ilercavons, nom de la tribu ibera que habitava aquestes terres.

El funcionament d'aquest estri de mólta era ben simple, ja que està format per dos peces que encaixen: una d'inferior, fixa, i una de superior, mòbil, que girava i permetia que els grans de cereal que s'hi abocaven per l'orifici central estessen sotmesos a una forta fric-

ció i sortissen en forma de farina. Per moure la peça superior, segurament s'empraven uns mànecs de fusta que anirien encaixats als forats laterals que presenta la peça superior del molí.

La troballa d'aquest molí i d'altres dos, més senzills, al mateix jaciment ens permet conèixer un interessant aspecte econòmic dels ibers: l'agricultura cerealística, que era un dels pilars fonamentals de la seua alimentació, juntament amb la ramaderia, la cacera i la pesca (al mateix jaciment es

van recuperar unes peces de plom per ser emprades en xarxes). Totes aquestes activitats, juntament amb l'arribada de productes a través del comerç amb els grecs o els púnics, els permetien gaudir d'una alimentació variada.

Joan-Hilari Muñoz

Per saber-ne més:

AADD *L'assentament ibèric de les Planetes. Tortosa, Baix Ebre. Viure vora el riu durant la protohistòria*. Tarragona: Arola Editors, 2003.

Època ibèrica (segles IV-II aC)
Granit.

Jaciment arqueològic de les Planetes (Bítem-Tortosa).
Núm. inventari: P-015.

Dimensions: 52 cm x 15 cm.